

Izraelská ekonomika se drží, válce i vládě navzdory. Táhnou i obranné technologie

Dagmar Langová

6. října 2025

Od naší spolupracovnice v Izraeli - Inflace, komplikace s dovozem i exportem, turismus skomírá. I po dvou letech války se ale izraelská ekonomika drží, byť vláda nepomáhá.

Celý článek je běžně jen pro členy **iDNES Premium**

Blahopřejeme, tento článek vám někdo otevřel.

Aktivovat členství

Izraelská ekonomika prokázala značnou odolnost, byť na mnohé Izraelce dopadla téměř dva roky trvající válka hodně tvrdě. Ceny poslední roky setrvale rostou, k čemuž přispělo i válečné zvýšení daně z přidané hodnoty. Nicméně v polovině září

to vypadalo, že hospodářství nakonec podsekne nohy sám premiér Benjamin Netanjahu.

Izrael hodně drží nad vodou nákupy jeho dluhopisů těmi, kdo při něm stojí.

Projev předsedy vlády, který doprovázel ofenzivu ve městě Gaza proti teroristům Hamásu, zněl hodně pesimisticky. Mluvil o přípravě na spartánský režim, kdy země více než na mezinárodní obchod bude muset spoléhat na vlastní produkci. Burza, která dosud zvládala skoro všechno, se rozkolísala. A velcí byznysové hráči nemohli nalézt slov.

Izraelské obchodní fórum, které sdružuje manažery ze zhruba dvou stovek předních společností, vydalo prohlášení: „Nejsme Sparta... Vláda by měla naléhavě pracovat na ukončení nejdelší války v dějinách Izraele, propuštění všech rukojmích, vytvoření státní vyšetřovací komise a stanovení brzkého termínu voleb.“

Vyšší daně i krachy. Podniky v Izraeli vypočítávají cenu za válku

O několik dní později se zdálo, že burza zvládne otřesy způsobené vládou, vždyť to dokázala i po šokujícím masakru 1 200 lidí v Izraeli před dvěma lety. Ovšem vysocí manažeři varují, že jednou k nárazu dojde, že není dobré si dál zahrávat.

Kreativita i technologie

Za poslední dva roky bylo několik okamžiků, kdy se sami Izraelci divili, jak trhy reagují. Například pouhých dvanáct dní války s Íránem způsobilo v Izraeli přímé škody v přepočtu za 25 miliard korun. Ty nahlásili majitelé domů, aut a podniků, které zasáhly íránské rakety a drony. Jsou v tom zahrnuty i značné destrukce například na Weizmannově institutu anebo nemocnici Soroka. Izraelští ekonomové

mluví o tom, že žádná z dosavadních válek nebyla tak ničivá, pokud jde o majetky. Přesto akcie stoupaly a šekel posiloval.

„Izraelci jsou zvyklí pracovat i ve velmi obtížných časech,“ vysvětluje růst burzy Nimrod Yaron, majitel mezinárodní daňové poradenské firmy Nimrod Yaron & Co. Přitom střet s Íránem letos v červnu de facto vedl k uzavření ekonomiky podobnému tomu, jaké to bylo za epidemie koronaviru. Takřka z minuty na minutu byly zrušeny všechny lety. V polovině září se Izraelci dozvěděli, že kvůli válce s cílem překazit Íránu vývoj jaderných zbraní klesl izraelský hrubý domácí produkt o 4 procenta. To je víc, než se čekalo. Podnikatelský sektor ve druhém čtvrtletí zaznamenal škody dokonce ve výši 6,9 procenta.

Jsou horší než Íránci, milují boj. Húsíové v tajných továrnách vyrábějí rakety i drony

Ekonomika se drží, i když sever a jih jsou rozbité. Poté, co teroristický Hamás napadl Izrael z Gazy a k němu se přidal z Libanonu Hizballáh, mnohé podniky v těžce napadených regionech uzavřely výrobu anebo byly zničeny samotnými útoky. Jiné přišly o zaměstnance, kteří se museli evakuovat. Například město Kirjat Šmona, které je centrem pro nejsevernější část Izraele, se stále z útoků Hizballáhu zcela nevzpamatovalo: tamní obchodní centrum zůstává uzavřené i více než půl roku po dohodnutém příměří.

Místo úspěchu krachy

Jedním ze smutných příkladů dopadů války je společnost, která ještě před dvěma lety dodávala lékařům ve světě špičkové nitrooční čočky. Hanita Lenses sídlí v Západní Galileji, kousek od hranice s Libanonem, a tedy v oblasti, která byla více než rok intenzivně ostřelována Hizballáhem. Výrobu sice přestěhovali, ale vztahy s odběrateli již byly narušeny a někteří zákazníci si našli jiné dodavatele.

Protože šlo o lékařský materiál, bylo nutné na novém místě výroby zajistit nové certifikace, avšak ty zdržovala narušená letecká doprava. Zkrátka, válka z úspěšné firmy, která vyvážela do celého světa, udělala podnik před krachem. Ztráta činí miliony šekelů, když už se firma začala vzpamatovat, nastala válka s Íránem. Ted'

se snaží osekát náklady, musí propouštět desítky zaměstnanců a nejvíce úsilí investuje do toho, aby si udržela zbývající klienty.

A Hanita Lenses zdaleka není jediná. Jak říká Nimrod Yaron, Izrael hodně drží nad vodou nákupy jeho dluhopisů těmi, kdo při něm stojí. Nicméně také Izraelec, který nebyl přímo zasažen, rakety ho nepřipravily o střechu nad hlavou, nemusel se evakuovat a neztratil práci, dopady války cítí. Situace mnozí obchodníci využili ke zdražení, například pekařství na hlavní třídě v Haifě zdražilo během války s Íránem z týdne na týden chleba v přepočtu o 13 korun. Dodatek pro zajímavost, po třech měsících přicházejí se slevovými akcemi.

S izraelským vojákem exkluzivně na základně. Rodina se bojí víc než já, říká

Média v těchto dnech hlásí, že meziroční inflace se podle zářijové zprávy snížila na 2,9 procenta. Ovšem hrají v tom roli i vlivy okolního světa, kdy například nově zavedená cla americkým prezidentem Trumpem rekordně v Izraeli srazila ceny manga. Když se k tomu podle serveru Ynet přidali i někteří evropští obchodníci, kteří odmítli v létě dovážet izraelské ovoce, Izraelci nevěřili svým očím: koncem července a v srpnu viděli v obchodech cenovku v přepočtu 16 korun za kilo.

Otazníky jsou nad tím, jak životní úroveň průměrného Izraelce zhoršila válka a co je vinou rozhodnutí vlády, která s válkou nesouvisí. Například veřejná doprava byla letos v létě zdražena o 33 procent. Zhruba dva měsíce poté se v tisku objevují články, jak se zvyšuje počet pasažérů, kteří jezdí „načerno“. A dokonce se tím chlubí na sociálních sítích – to na protest. Některým Izraelcům už došla trpělivost. Veřejná doprava v Izraeli svou kvalitou a spolehlivostí připomíná tu v rozvojovém světě, avšak za ceny toho vyspělého. Zdražení nebylo spojeno alespoň s minimálním zlepšením služeb.

Šance pro investory

Nimrod Yaron zdůrazňuje, že izraelskou ekonomiku hodně táhne obranný průmysl a zájem světa o jeho obranné technologie. Mnohé státy, které Izrael kritizují za postup proti teroristickému Hamásu v Gaze a nejraději by na něj uvrhly sankce, v případě

zbraní odkládají svou rádobu humanitu stranou. Podle tisku zájem o izraelské špičkové zbraně z továren Elbit, Rafael a Israel Aerospace Industries v zemích Evropské unie roste. A nejen tam.

VIDEO: Izrael ukázal Železný paprsek, laserový systém sestřelí rakety i drony

Ukázkovým příkladem pokryteckého přístupu může být i Turecko. Na jednu stranu se vydává za obránce Hamásu, Palestinců a islamistických skupin, přerušilo s Izraelem vztahy, import i export, ovšem jeho činitelé počítají s tím, že vše tak nějak dál poběží přes Řecko a Kypr.

Izraelci nicméně po této zkušenosti hledají spolehlivější obchodní partnery. Je mezi nimi často slyšet věta: „V každé krizi je příležitost.“ A tu teď mají přátelé Izraele a všichni, kdo dokážou oddělit obchod od politiky.

Velkou jistotu v bouřlivých dobách mají také investoři. „Ti mohou být klidní. Vláda nebude zvyšovat daně z investic, jejím cílem je příliv peněz ze zahraničí podpořit. A musím říct, že Izrael vždycky investorům dával hodně benefitů. Daň bývá ve výsledku tak pět procent,“ dodává Nimrod Yaron.

Tento článek je součástí exkluzivního obsahu iDNES Premium.

Vstupte do světa prémiového obsahu

Aktivovat členství

© 1998–2025 MAFRA, a. s. a dodavatelé Profimedia, Reuters, ČTK, AP. Rozmnožování obsahu pro účely automatizované analýzy textů nebo dat dle ustanovení § 39c autorského zákona je bez souhlasu MAFRA, a. s. zakázáno. Jakékoliv užití obsahu včetně převzetí, šíření či dalšího zpřístupňování článků a fotografií je bez souhlasu MAFRA, a. s. zakázáno. Provozovatelem serveru iDNES.cz je MAFRA, a. s. IČ: 45313351.